

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abtineren en de dialoog tussen rechter en wetgever

Uzman, J.

Citation

Uzman, J. (2013, December 5). *Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abtineren en de dialoog tussen rechter en wetgever. Meijers-reeks*. Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/22740>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/22740>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/22740> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Uzman, Jerfi

Title: Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abstineren en de dialoog tussen rechter en wetgever

Issue Date: 2013-12-05

In het voorgaande deel is de *terme de grâce* besproken. Ik ben ingegaan op de remedies waarover de Nederlandse rechter beschikt, op de gevallen waarin hij ervan afziet daarvan gebruik te maken, en op de gevolgen die een dergelijke beslissing heeft voor justitiabelen en de wetgever. De vraag dringt zich op hoe die praktijk moet worden gewaardeerd. Mág de Nederlandse rechter, als hij geconstateerd heeft dat een wettelijke regeling onverenigbaar is met het EVRM of het Unierecht, deze regeling wel blijven toepassen?

Ik beantwoord die vraag aan de hand van het beginsel van effectieve rechtsbescherming. Dit beginsel wordt in het internationale recht expliciet erkend. Het manifesteert zich met name in het recht van de Europese Unie en in het EVRM. Vooral in het Unierecht heeft het beginsel een scharnierfunctie: de voorrang van het Unierecht wordt erdoor gesubjectieerd. De nationale rechter wordt erdoor aangespoord de Unierechtelijke aanspraken van individuele burgers zoveel mogelijk te effectueren. In het EVRM fungeert het beginsel als voortdurende herinnering aan het feit dat mensenrechtenbescherming primair een zaak is van de lidstaten, en dat mensenrechten niet slechts een papieren werkelijkheid behoren te zijn. Ontdaan van alle franje: 'boter bij de vis'.

Dat het uitgangspunt is dat staten zorgen voor een stelsel dat mensenrechten en Europees recht effectief beschermt, wil intussen niet zeggen dat individuele rechten ten koste van álles moeten worden beschermd, of dat dit steeds door de rechter dient te gebeuren. In dit deel zie ik welke eisen het beginsel, uitgewerkt in de verschillende jurisdicties van het EVRM, het IVBPR en het Unierecht, aan de nationale rechter stelt. Ik ga in dat verband in op de vraag óf de rechter een kwestie tijdelijk mag verwijzen naar de wetgever, op de vraag in welke gevallen hij dat mag doen en tot slot op de vraag wat dit voor de klager betekent.

